



НАЦИОНАЛНА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА

София 1407, ул. "Кричим" № 1

www.nhif.bg



УТВЪРЖДАВАМ:.....
ДОЦ. Д-Р ПЕТКО СТЕФАНОВСКИ
УПРАВИТЕЛ НА НАЦИОНАЛНАТА
ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА ПОДАВАНЕ И РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СИГНАЛИ ЗА НАРУШЕНИЯ ПО ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЦАТА, ПОДАВАЩИ СИГНАЛИ ИЛИ ПУБЛИЧНО ОПОВЕСТЯВАЩИ ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАРУШЕНИЯ

№ PD-16-22 / 07.04.2025 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тези правила се уреждат условията и редът за вътрешно подаване в Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) на сигнали за нарушения, съгласно Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН), тяхното приемане, регистриране и последващи действия.

(2) Настоящите правила се прилагат в структурата на НЗОК, която включва Централно управление (ЦУ), районни здравноосигурителни каси (РЗОК) и поделения на районните здравноосигурителни каси.

Чл. 2. В обхвата на настоящите правила попадат сигнали за нарушения¹ в системата на НЗОК, които отговарят едновременно на следните условия:

1. застрашават или увреждат обществен интерес;
2. подадени са от лице, имащо някое от качествата по чл. 5 от ЗЗЛПСПОИН;
3. наличен е работен контекст по смисъла на § 1, т. 4 от Допълнителните разпоредби на ЗЗЛПСПОИН²; и
4. засягат действия или бездействия, които са:

¹ Съгл. § 1, т. 3 от ДР на ЗЗЛПСПОИН: "Информация за нарушение" е информация, включително основателни подозрения, за действителни или потенциални нарушения, които са извършени или е много вероятно да бъдат извършени в организацията, в която работи или е работило сигнализиращото лице, или в друга организация, с която то е или е било в контакт по време на работата си, както и за опити за прикриване на нарушения.

² Съгл. § 1, т. 4 от ДР на ЗЗЛПСПОИН: "Работен контекст" са настоящи или минали работни дейности в публичния или в частния сектор, чрез които, независимо от тяхното естество, лицата получават информация за нарушения и в рамките на които тези лица могат да бъдат подложени на ответни действия, ако подадат такава информация.

а) незаконосъобразни и са свързани с българското законодателство или актовете на Европейския съюз в областите, посочени в чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН; или

б) противоречат на предмета или целта на правилата в актовете на Европейския съюз и областите, посочени в чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН.

Чл. 3. (1) С оглед възможността за бързо предотвратяване на нарушение или отстраняване на последиците от такова нарушение сигналът следва да се подава приоритетно чрез канал за вътрешно подаване на сигнали, освен ако за сигнализиращото лице³ съществува риск от ответни, дискриминиращи го действия или че няма да бъдат предприети ефективни мерки за проверка на сигнала за отстраняване на нарушението.

(2) Сигналът може да бъде подаден чрез канал за вътрешно или външно подаване на сигнал или и по двата начина.

Чл. 4. Настоящите правила се прилагат при спазване на задълженията за поверителност и обработване на лични данни съгласно чл. 31 и чл. 32 от ЗЗЛПСПОИН.

Чл. 5. (1) Защита по ЗЗЛПСПОИН се предоставя на сигнализиращо лице от момента на подаването на сигнала или публичното оповестяване на информация за нарушение.

(2) Защита по ЗЗЛПСПОИН се предоставя и на:

1. лица, които помагат на сигнализиращото лице в процеса на подаване на сигнал и чиято помощ следва да е поверителна;

2. лица, които са свързани посредством работата или роднини на сигнализиращото лице и които могат да бъдат подложени на ответни действия поради сигнализирането;

3. юридически лица, в които сигнализиращото лице притежава дялово участие, за които работи или с които е свързано по друг начин в работен контекст.

Чл. 6. Лице, подаващо сигнал за нарушения чрез вътрешен или външен канал по смисъла на ЗЗЛПСПОИН, има право на защита, когато са изпълнени едновременно следните условия:

1. е имало основателна причина да счита, че подадената информация за нарушението в сигнала е била вярна към момента на подаването и че тази информация попада в обхвата на чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН;

2. е подало сигнал за нарушение при условията и по реда на ЗЗЛПСПОИН.

Чл. 7. Забранена е всяка форма на ответни действия спрямо лицата, посочени в чл. 5 от ЗЗЛПСПОИН, имащи характера на репресия и поставящи ги в неблагоприятно положение, както и заплахи или опити за такива действия, съгласно чл. 33 от ЗЗЛПСПОИН.

Глава втора **ВЪТРЕШНО ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛ**

Служител/и, отговарящ/и за разглеждането на сигнали, подадени чрез канала за вътрешно подаване на сигнали

Чл. 8. (1) Приемането, регистрирането и разглеждането на сигнали по настоящите правила се извършва от поименно определени служители на НЗОК, отговарящи за

³ Сигнализиращо лице по смисъла на ЗЗЛПСПОИН е физическо лице, което подава сигнал или публично оповестява информация за нарушение, станало му известно в някое от качествата на чл. 5, ал. 2 от ЗЗЛПСПОИН.

разглеждането на сигнали, съгласно заповед на управителя на НЗОК. Така определените служители са наричани по-долу за краткост „служител/и по чл. 8, ал. 1“.

(2) Служителите по ал. 1, са длъжни да:

1. получават сигналите и потвърждават получаването им в срок до 7 дни от получаването;

2. гарантират, че самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала, ще бъде надлежно защитена и предприемат нужните мерки за ограничаване на достъпа до сигнала на неоправомощени лица;

3. поддържат връзка със сигнализиращото лице, като при необходимост изискват допълнителни сведения от него и от трети лица;

4. предоставят обратна информация на подателя на сигнала за предприетите действия в срок не по-дълъг от три месеца след потвърждаването на получаването на сигнала, или ако не е било изпратено потвърждение на сигнализиращото лице, след изтичането на не повече от три месеца, считано от изтичане на срока по т. 1;

5. предоставят на лицата, желаещи да подадат сигнал, ясна и лесно достъпна информация за процедурите за външно подаване на сигнали към компетентния централен орган, а когато е уместно - към институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз;

6. документират устни сигнали;

7. поддържат регистър на подадените сигнали;

8. изслушат лицето, срещу което е подаден сигналът, или да приемат писмените му обяснения и да съберат и оценят посочените от него доказателства;

9. предоставят на засегнатото лице всички събрани доказателства и да му предоставят възможност да направи възражение по тях в 7-дневен срок, при спазване на защитата на сигнализиращото лице;

10. предоставят възможност на засегнатото лице да представи и посочи нови доказателства, които да бъдат събрани в хода на проверката;

11. в случай че изнесените в сигнала факти бъдат потвърдени:

а) организират предприемането на последващи действия във връзка със сигнала, като за целта могат да изискват съдействието на други лица или звена в структурата на НЗОК/РЗОК;

б) предлагат на управителя на НЗОК предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такова е констатирано или има реална опасност за предстоящото му извършване;

в) насочват сигнализиращото лице към компетентните органи, когато се засягат неговите права;

г) препращат сигнала на органа за външно подаване на сигнали при необходимост от предприемане на действия от негова страна, като за препращането сигнализиращото лице се уведомява предварително; в случай че сигналът е подаден срещу работодателя на сигнализиращото лице, служителят, отговарящ за разглеждането на сигнала, насочва лицето към едновременно сигнализиране на органа за външно подаване на сигнали.

(3) Служителите по ал. 1, следва да не са в конфликт на интереси за всеки разгледан случай.

(4) При разглеждане на всеки конкретен сигнал, служителите по ал. 1 представят декларация за липса на конфликт на интереси (*Приложение № 1*) и декларация за

поверителност (*Приложение № 2*), които са задължителна и неразделна част към преписката по сигнала.

(5) В случай, че се намира в конфликт на интереси или има наличие на други обстоятелства, които могат да повлияят върху безпристрастното и обективно изпълнение на задълженията по разглеждане на сигнал, служителят по ал. 1 следва незабавно да представи писмено уведомление за самоотвод до управителя на НЗОК.

(6) При наличие на сигнал срещу служител, отговарящ за разглеждането на сигнали, съответният служител не участва в разглеждането на сигнала.

Подаване на сигнал

Чл. 9. (1) Сигналът се подава до служител по чл. 8, ал. 1, писмено, включително чрез електронна поща, или устно.

(2) Писменото подаване на сигнал може да се осъществи по един от следните начини:

1. чрез електронна поща на адрес: zzlpspoin@nhif.bg. Достъп до съдържанието на електронната поща имат само служителите по чл. 8, ал. 1;

2. на хартиен носител – до служител, отговарящ за разглеждането на сигнали, Инспекторат на НЗОК, на адрес: София 1407, ул. „Бигла“ № 4, ет. 7, ап. в ляво:

а) чрез лицензиран пощенски оператор / куриер: Сигналът следва да е поставен в запечатан пощенски плик с изписан текст „Сигнал по ЗЗЛПСПОИН. Да се отвори само от служител, отговарящ за разглеждането на сигнали“; или

б) чрез лично предаване на служител по чл. 8, ал. 1 при условия, гарантиращи запазване на конфиденциалността на проведената среща.

(3) Устното подаване на сигнал може да се осъществи на посоченият на интернет страницата на НЗОК служебен телефонен номер за контакт със служител по чл. 8, ал. 1, а по искане на сигнализиращото лице - чрез лична среща в уговорен между страните подходящ срок.

(4) Разглеждат се сигнали, подадени от физическо лице, лично или чрез пълномощник с изрично писмено пълномощно (не е необходима нотариална заверка). При подаване на сигнал чрез пълномощник към сигнала се прилага пълномощното в оригинал.

(5) В случаите, когато в НЗОК се получи сигнал по начин, различен от регламентираните с настоящите правила, или от служители, различни от служителите по чл. 8, ал. 1, на служителите, които са го получили, се забранява да разкриват всякаква информация, чрез която би могла да се установи самоличността на сигнализиращото или на засегнатото лице, като те се задължават незабавно да препратят/предадат сигнала без изменения на служител/ите по чл. 8, ал. 1. Служители, които са имали достъп до сигнала до този момент, без да са оправомощени за разглеждането му по ЗЗЛПСПОИН, попълват декларация за поверителност (*Приложение №2*) и се съставя двустранно подписан приемо-предавателен протокол, в случай, че се предават данни на материален носител.

Чл. 10. (1) За регистрирането на сигнали, служителите по чл. 8, ал. 1 използват формуляр по образец (Формуляр за регистриране на сигнал по ЗЗЛПСПОИН – КЗЛД (срдр.бг)), утвърден от централния орган за външно подаване на сигнали⁴, който съдържа най-малко следните данни:

⁴ Комисия за защита на личните данни (КЗЛД)

1. трите имена, адрес и телефон на подателя, както и електронен адрес, ако има такъв;
2. имената на лицето, срещу което се подава сигналът, и неговата месторабота, ако сигналът се подава срещу конкретни лица и те са известни;
3. конкретни данни за нарушение или за реална опасност такова да бъде извършено, място и период на извършване на нарушението, ако такова е извършено, описание на деянието или обстановката и други обстоятелства, доколкото такива са известни на сигнализиращото лице;
4. дата на подаване на сигнала;
5. подпис, електронен подпис или друга идентификация на подателя.

(2) Писменият сигнал се подава от подателя чрез попълване на формуляр по ал. 1. Утвърденият от КЗЛД формуляр е задължителен за служителите по чл. 8, ал. 1. Формулярът не е задължителен за сигнализиращите лица, но могат да го ползват, при желание от тяхна страна или ако считат, че ги улеснява при подаването на сигнала.

(3) Устният сигнал се документира чрез попълване на формуляр от служителя по чл. 8, ал. 1, който предлага на подаващия сигнала да го подпише при желание от негова страна, като проверява неговата самоличност чрез представяне на документ за самоличност.

(4) Към сигнала могат да се приложат всякакъв вид източници на информация, подкрепящи изложените в него твърдения, и/или позоваване на документи, в т. ч. посочване на данни за лица, които биха могли да потвърдят съобщените данни или да предоставят допълнителна информация.

(5) Ако сигналът не отговаря на изискванията по ал. 1, на сигнализиращото лице се изпраща съобщение за отстраняване на допуснатите нередовности в 7-дневен срок от получаване на сигнала. Ако нередовностите не бъдат отстранени в този срок, сигналът заедно с приложенията към него се връща на сигнализиращото лице.

(6) Всеки сигнал се проверява по отношение на неговата достоверност. Не се разглеждат сигнали, които не попадат в обхвата на ЗЗЛПСПОИН и съдържанието на които не дава основания да се приемат за правдоподобни. Сигнали, които съдържат очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти, се връщат с указание към подателя за поправка на твърденията и за отговорността, която той носи за набеждаване.

Глава трета

РЕГИСТРИРАНЕ И РАЗГЛЕЖДАНЕ НА СИГНАЛИТЕ

Регистриране на сигнали

Чл. 11. (1) Подадените, чрез създадения в НЗОК канал за вътрешно подаване на сигнали се водят, съгласно разработения от КЗЛД "Модел на Регистър на сигналите по чл. 18, ал. 2 от закона"⁵ (регистъра).

(2) Регистърът се води и съхранява на служебните работни конфигурации на служителите по чл. 8, ал. 1, както и в специално създадена за целта папка на файловия сървър на НЗОК с ограничен достъп единствено от цитираните служители. Файловете се съхраняват в неявен криптиран формат.

⁵ Реф.: Чл. 2, ал. 1 от Наредба № 1 от 27 юли 2023 г. за воденето на регистъра на сигналите по чл. 18 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и за препращане на вътрешни сигнали към Комисията за защита на личните данни

Чл. 12. (1) След получаването, служител по чл. 8, ал. 1, завежда сигнала с пореден номер от регистъра и дата на получаване.

(2) Непосредствено след завеждането на сигнала с номер и дата в регистъра, служител/ите по чл. 8, ал. 1, незабавно прави/ят първоначален формален преглед дали сигналът попада в обхвата по чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН и дали е подаден от лице, имащо някое от качествата по чл. 5 от ЗЗЛПСПОИН.

(3) Незабавно⁶, след преценката, че сигналът попада в обхвата на чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН, без значение дали е писмен или устен, служител по чл. 8, ал. 1 предприема действия по генериране на уникален идентификационен номер (УИН), предоставен от КЗЛД. УИН се генерира от интернет страницата на КЗЛД.

(4) За сигнали, получени след края на установеното в ЦУ на НЗОК работно време, заявката за получаване на УИН се прави в първия работен ден, следващ постъпването на сигнала.

(5) За получаване на УИН в предоставената на интернет страницата на КЗЛД общодостъпна функционалност по ал. 3 се въвеждат следните данни:

1. наименование и ЕИК/БУЛСТАТ на работодателя, при когото е подаден сигналът;
2. идентификационни данни на служителя, отговарящ за разглеждането на сигнала;
3. предмет на сигнала (съответните области, предвидени в чл. 3, ал. 1 и 2 от ЗЗЛПСПОИН); и
4. начин на получаване на сигнала (писмено или устно).

(6) Генерираният УИН задължително се вписва във формуляра за регистриране на сигнал.

(7) В случай, че сигналът е подаден във форма, различна от утвърдения от КЗЛД формуляр, служителът по чл. 8, ал. 1, прилага полученият сигнал към формуляра и вписва в него генерираният от КЗЛД УИН, своите данни и попълва формуляра с наличната в сигнала информация, без да копира, преписва, преразказва или възпроизвежда по какъвто и да е друг начин съдържанието на сигнала. Липсата в сигнала на информация по който и да е от реквизитите на формуляра не е основание за нерегистриране на сигнала.

(8) УИН се генерира и вписва във формуляра за всички подадени сигнали за нарушения, попадащи в приложното поле на чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН, включително:

а) сигнали, отнасящи се до нарушения, извършени преди повече от две години (чл. 9, т. 2 от ЗЗЛПСПОИН);

б) сигнали за нарушения, чието съдържание не дава основание да се приемат за правдоподобни (чл. 15, ал. 6, изр. 2 от ЗЗЛПСПОИН); сигнали, съдържащи очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти (чл. 15, ал. 6, изр. 3 от ЗЗЛПСПОИН);

в) сигнали за нарушения, подлежащи на докладване по специална нормативна уредба;

г) сигнали за нарушения, които вече са констатирани от вътрешно звено на НЗОК (напр. вътрешен одит; инспекторат), независимо дали са предприети действия по отстраняването им;

д) сигнали за нарушения, които са били подадени анонимно или анонимно е била оповестена информация за нарушения, но техните автори впоследствие са били идентифицирани и са станали обект на ответни действия.

⁶ В рамките на работното време, установено в НЗОК

(9) Не се регистрират с УИН:

а) анонимни сигнали;

б) сигнали, от първоначалния преглед на които е очевидно, че касаят оплакване (жалби или сигнали) за нередности или неудовлетвореност на клиенти/потребители на съответните административни услуги на НЗОК/РЗОК. Такива сигнали не попадат в обхвата на ЗЗЛПСПОИН и не се разглеждат по неговите ред и условия.

Чл. 13. (1) Служител по чл. 8, ал. 1 вписва в регистъра най-малко обстоятелствата, посочени във формуляра, както следва:

1. лицето, което е приело сигнала;

2. датата на подаване на сигнала;

3. засегнатото лице, ако такава информация се съдържа в сигнала;

4. обобщени данни за твърдяното нарушение, като място и период на извършване на нарушението, описание на деянието и други обстоятелства, при които е било извършено;

5. връзката на подадения сигнал с други сигнали след установяването ѝ в процеса на обработване на сигнала;

6. информация, която е предоставена като обратна връзка на лицето, подало сигнала, и датата на предоставянето ѝ;

7. предприетите последващи действия;

8. резултатите от проверката по сигнала;

9. периодът на съхраняване на сигнала;

10. собственият регистрационен номер;

11. уникалният идентификационен номер.

(2) Вписването в регистъра на данните по ал. 1, т. 10 и 11 и на други обстоятелства по ал. 1, известни от съдържанието на подадения сигнал, се извършва незабавно. Не се събират лични данни, които явно не са от значение за разглеждане на конкретния сигнал, а ако бъдат случайно събрани, се заличават.

(3) В случай че в сигнала липсва информация по някой от реквизитите на формуляра, служителът по ал. 1 писмено уведомява сигнализиращото лице за необходимостта в 7-дневен срок да предостави допълнителни сведения с цел попълване на липсващата информация, като дава указания, че непредоставянето им ще предизвика прекратяване на производството по разглеждане на сигнала (реф. чл. 10, ал. 5). В този случай допълването в регистъра се извършва незабавно след постъпване на допълнително предоставената информация.

(4) Вписването на обстоятелствата по ал. 1, които не са известни към датата на подаване на сигнала, и на други допълнително приложими обстоятелства и/или отбелязвания се извършва поетапно съобразно постъпилата информация в хода на разглеждане на сигнала.

(5) При поетапното допълване на данни в регистъра се прави отбелязване за актуалния статус на сигнала, както следва:

1. статус „в процес на отстраняване на нередности“ (за сигнал, който не отговаря на изискванията по ЗЗЛПСПОИН или за който не са изяснени всички изисквания и са дадени указания на сигнализиращото лице за отстраняване на нередностите в срок до 7 дни);

2. статус „не подлежи на разглеждане“ (напр. за сигнал, за който е установено, че се отнася до нарушения, извършени преди повече от две години преди датата на подаването му (недопустим сигнал);

3. статус „в процес на разглеждане“ (за сигнал, който се разглежда по същество – виж чл. 15, ал. 3);

4. статус „приключен“ (за сигнал, по който е изготвен индивидуален доклад по чл. 17, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛПСПОИН);

5. статус „препратен по компетентност“ (напр. в случаите по чл. 12, ал. 1 от Наредбата⁷);

6. статус „прекратен“ (чл. 17, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛПСПОИН).

(6) Служителят, отговарящ за разглеждането на сигнали, поддържа актуални данни в регистъра на български език независимо от езика, на който се води комуникацията със сигнализиращото лице.

(7) Служителите по чл. 8, ал. 1, осигуряват поверителност на информацията, вписана в регистъра на сигналите.

(8) Всички документи, информация и комуникация във връзка със сигнала се окомплектоват в пълнота и хронологична последователност по преписка към генерирания УИН.

Чл. 14. В срок от 7 дни от получаването на сигнала, служител по чл. 8, ал. 1, уведомява сигнализиращото лице за УИН на неговия сигнал и за входящия номер и дата от регистъра.

Разглеждане на сигнала по същество

Чл. 15. (1) След генериране и вписване на УИН във формуляра за регистриране на сигнал, служител по чл. 8, ал. 1 прави проверка за наличието или липсата на следните реквизити:

1. Индивидуализиращи данни за сигнализиращото лице – собствено, бащино и фамилно име и данни за контакт с него;

2. Данни за лицето, срещу което се подава сигналът и неговата месторабота (ако сигналът се подава срещу конкретно лице и то е известно) с цел идентифициране и/или верифициране на задължения субект, в чиято структура е извършено твърдяното нарушение (аргумент от чл. 15, ал. 2, т. 2 от ЗЗЛПСПОИН) или данни за юридическото лице, срещу което се подава сигналът (§ 1, т. 5 от ДР на ЗЗЛПСПОИН);

3. Подпис (освен ако сигналът е подаден устно и лицето е отказало да го подпише при покана от служителя по чл. 8, ал. 1) или друга идентификация на подателя;

4. Данни за датата / периода на извършването на нарушението⁸;

5. Данни за липсата на нарушение, което попада в обхвата на чл. 4 от ЗЗЛПСПОИН, т.е. твърдяното в сигнала нарушение:

⁷ Наредба № 1 от 27 юли 2023 г. за воденето на регистъра на сигналите по чл. 18 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и за препращане на вътрешни сигнали към Комисията за защита на личните данни

⁸ Просрочието на сигнала (сигнал, подаден две години след като е извършено нарушението) не е основание да не се регистрира с УИН, а основание за необразуване на производство (арг. чл. 9, т. 2 от ЗЗЛПСПОИН).

– не се отнася до правилата за възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната и националната сигурност, когато те попадат в обхвата на чл. 346 от Договора за функционирането на Европейския съюз;

– не се отнася до защитата на класифицирана информация по смисъла на чл. 1, ал. 3 от Закона за защита на класифицираната информация;

– не е станало известно на лица, упражняващи правна професия и за които съществува задължение по закон за опазване на професионална тайна;

– не се отнася до поверителността на здравната информация по смисъла на чл. 27 от Закона за здравето; на тайната на съдебното съвещание; на правилата на наказателното производство.

6. Данни за достоверност/правдоподобност на сигнала (чл. 15, ал. 6 от ЗЗЛПСПОИН): към сигнала да са налични толкова и такива данни, които, анализирани в своята съвкупност, ще доведат до извода, че има вероятност да е извършено твърдяното нарушение в предметния обхват по чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН.

6.1. Данни, че сигналът се отнася за нарушение, което попада в предметния обхват на чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН;

6.2. Данни за липса на очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти по см. на чл. 16, ал. 5, изр. второ от ЗЗЛПСПОИН. При наличие на очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти се връщат указания към сигнализиращото лице за изясняване на твърденията, като се уведомява за отговорността, която той носи за набеждаване.;

6.3. Качество на сигнализиращото лице – лице в обхвата на чл. 5, ал. 2 от ЗЗЛПСПОИН;

6.4. Идентифициране и/или верифициране на качеството на засегнатото лице по смисъла на § 1, т. 5 от ЗЗЛПСПОИН;

6.5. Изясняване наличието на работен контекст по смисъла на § 1, т. 4 от ЗЗЛПСПОИН;

6.6. Наличие на конкретни данни за нарушение или за реална опасност, че такова може да бъде извършено в предметния обхват по чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН, както и описание на самото деяние или обстановката и други обстоятелства, доколкото са известни на сигнализиращото лице, съгласно чл. 15, ал. 2, т. 3 от ЗЗЛПСПОИН.

(2) Липсата на който и да е от посочените индикатори по предходната алинея води до нередовност на сигнала. В тези случаи служителят по чл. 8, ал. 1 уведомява сигнализиращото лице и му дава 7-дневен срок за отстраняване на нередовностите, като му указва кои са те.

(3) При установяване на съответствие на сигнала с индикаторите по ал. 1, или след отстраняване на нередовностите, започва разглеждането на сигнала по същество.

Чл. 16. В случаите по чл. 15, ал. 3, служител по чл. 8, ал. 1 изготвя докладна записка до управителя на НЗОК с предложение за разглеждане на сигнала по същество като се посочва предметът на проверката; служителят/те по чл. 8, ал. 1, който/които ще разглежда/т сигнала по същество, съобразно сложността и изискващата се компетентност; проверяваният период; срок за извършване на проверката. Докладната записка се регистрира в АИС „Архимед“ без да се сканира.

Чл. 17. (1) Не се образува производство по:

1. анонимни сигнали;

2. сигнали, отнасящи се до нарушения, извършени преди повече от две години.

(2) В случай, че в хода на разглеждането на сигнала се установи, че лицето, за което се твърди, че го е подало, не е неговият автор, а привидно му е придадено, че сигналът изхожда от него, сигналът следва да се приравни на анонимен сигнал (сигнал, от съдържанието на който не може да се установи нито пряко, нито косвено действителната самоличност на неговия автор). Производството по разглеждане на такъв сигнал се прекратява на основание чл. 9, т. 1 от ЗЗЛПСПОИН.

Чл. 18. (1) При постъпили множество сигнали за по-тежки нарушения, същите се приоритизират като се дава предимство на сигналите с по-висока степен на значително и трайно във времето отрицателно въздействие върху обществения интерес, което извършеното нарушение оказва или би могло да окаже.

(2) След подбора по ал. 1, с най-висок приоритет се разглеждат сигналите за нарушения, при които приоритетното разглеждане е от значение за смекчаване или елиминиране на отрицателното въздействие върху обществения интерес.

Чл. 19. В случай, че в хода на разглеждането на постъпил сигнал се установи, че той не попада в приложното поле на ЗЗЛПСПОИН и/или не е подаден от лице по чл. 5 от закона, такъв сигнал не може да бъде разгледан по реда на ЗЗЛПСПОИН, респ. не се дължи защита по ЗЗЛПСПОИН. В този случай действията по разглеждането на сигнала се извършват по приложимия нормативен ред.

Чл. 20. В случай, че в хода на разглеждането на сигнал, подаден в НЗОК по друг ред (напр. по АПК) стане ясно, че сигналът попада в приложното поле на ЗЗЛПСПОИН и е подаден от лице по чл. 5 от ЗЗЛПСПОИН, същият се пренасочва към служител по чл. 8, ал. 1 за предприемане на действия по настоящите правила. На всички лица, които са имали достъп до сигнала до този момент, без да са оправомощени за разглеждането му по ЗЗЛПСПОИН се забранява да разкриват всякаква информация, чрез която би могла да се установи самоличността на сигнализиращото или на засегнатото лице, като се задължават незабавно да препратят/предадат сигнала без изменения на служител/ите по чл. 8, ал. 1, с подписване на декларация за поверителност (*Приложение №2*) и двустранно подписан приемо-предавателен протокол, в случай, че се предават данни на материален носител.

Чл. 21. (1) При постъпил сигнал, за който след приемането и регистрирането му с УИН се установи, че сигналът се отнася до дейността на друг задължен субект по ЗЗЛПСПОИН, служителят по чл. 8, ал. 1 препраща сигнала по компетентност към вътрешния канал на другия задължен субект, за което се уведомява сигнализиращото лице. В този случай сигналът се препраща в неговата цялост, вкл. с получения УИН, като за препращането се прави отметка в регистъра.

(2) При получаването в НЗОК на препратен сигнал от друг задължен субект по ЗЗЛПСПОИН, служителят по чл. 8, ал. 1, регистрира сигнала в регистъра с генерирания УИН от изпращащия.

Чл. 22. Подаването на сигнал от сигнализиращото лице едновременно и по външен канал до КЗЛД, не е основание за спиране на производството по разглеждане на сигнала, подаден по вътрешния канал на НЗОК.

Чл. 23. Действието по насочване на сигнализиращото лице, в случаите по чл. 8, ал. 2, т. 11, б. „г“, пр. 2, трябва да бъде надлежно документирано от служител по чл. 8, ал. 1.

Чл. 24. (1) Служителите по чл. 8, ал. 1, правят предложение с докладна записка/доклад до управителя на НЗОК, с което:

1. предлагат предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такова е констатирано или има реална опасност за предстоящото му извършване, съгласно чл. 16, т. 11, буква "б" от ЗЗЛПСПОИН.;

2. приоритизиране по предварително определените критерии и правила разглеждането на постъпилите множество сигнали за по-тежки нарушения, съгласно чл. 18;

3. прекратяване на проверката:

а) когато нарушението, за което е подаден сигналът, е маловажен случай и не налага предприемането на допълнителни последващи действия; приключването не засяга други задължения или приложими процедури във връзка с нарушението, за което е подаден сигнал, нито защитата по този закон по отношение на вътрешното или външното подаване на сигнали;

б) по повтарящ се сигнал, който не съдържа нова информация от съществено значение за нарушение, по отношение на което вече има приключила проверка, освен ако нови правни или фактически обстоятелства не дават основание за предприемането на последващи действия;

в) когато се установят данни за извършено престъпление; сигналът и материалите към него се изпращат незабавно на прокуратурата;

4. утвърждаване на приложен индивидуален доклад, който описва накратко информацията от сигнала, предприетите действия, окончателните резултати от проверката по сигнала, ведно с мотивите.

(2) В срок не по-дълъг от три месеца след получаването на сигнала, служител по чл. 8, ал. 1, изпраща писмо до подалия сигнала работник или служител и на засегнатото лице при спазване на задължението за тяхната защита. С писмото се съобщава информацията по ал. 1, т. 4.

Чл. 25. (1) Документите във връзка с последващите действия по сигнали, включително докладни записки/доклади до управителя на НЗОК, се изготвят и предоставят на техните адресати в съответствие с изискванията за поверителност и обработване на лични данни, съгласно чл. 31 и чл. 32 от ЗЗЛПСПОИН.

(2) Кореспонденцията с документи по ал. 1 на хартиен носител, се изпраща/предоставя на адресата в запечатан пощенски плик.

Препращане на вътрешни сигнали към КЗЛД

Чл. 26. Служителите по чл. 8, ал. 1, препращат към КЗЛД сигнал, попадащ в обхвата на чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН, в съответствие с чл. 11 и чл. 12 от Наредбата⁹.

Глава четвърта

СЪХРАНЯВАНЕ НА СИГНАЛИТЕ И ДОСТЪП ДО РЕГИСТЪРА

Чл. 27. (1) Сигналите и приложените към тях материали, включително последващата документация, свързана с разглеждането им, се съхраняват от служителите по чл. 8, ал. 1 за срок от 5 години след приключване на разглеждането на сигнала от него, освен при

⁹ Наредба № 1 от 27 юли 2023 г. за воденето на регистъра на сигналите по чл. 18 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и за препращане на вътрешни сигнали към Комисията за защита на личните данни

наличието на образувано наказателно, гражданско, трудовоправно и/или административно производство във връзка с подадения сигнал.

(2) Документите по ал. 1 се съхраняват, организирани в отделни преписки по начин, който гарантира тяхната пълнота, цялост и поверителност и възпрепятства достъпа на неоправомощени лица до информацията. Преписките се съхраняват в обособено помещение с контролиран достъп в заключваща се метална каса.

(3) Всички електронни документи по сигналите, се обработват и съхраняват на служебните конфигурации на служителите по чл. 8, ал. 1 и в специално създадена за целта папка на файловия сървър на НЗОК. Файловете се съхраняват в неявен криптиран формат.

Чл. 28. Регистърът се води и поддържа на траен носител по смисъла на § 1, т. 18 от допълнителните разпоредби на ЗЗЛПСПОИН от служител/и по чл. 8, ал. 1, по начин, позволяващ възпроизвеждането му без загуба на данни.

Чл. 29. (1) Информацията, вписана в регистъра, се съхранява по начин, който гарантира нейната поверителност и сигурност.

(2) Регистърът не е публичен.

(3) Достъп до регистъра имат само:

1. служителите по чл. 8, ал. 1;

2. КЗЛД и служителите по чл. 22 от ЗЗЛПСПОИН.

(4) Служител по чл. 8, ал. 1 може да предоставя на управителя на НЗОК информация от регистъра, без това да води до разкриване на самоличността на сигнализиращото и засегнатото лице в случаите по чл. 16, т. 11, буква "б" от ЗЗЛПСПОИН.

Чл. 30. Служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, предоставят на КЗЛД до 31 януари статистическа информация по чл. 18, ал. 5 от ЗЗЛПСПОИН за предходната година относно броя на постъпилите при тях сигнали, техния УИН, предмет, броя на извършените проверки и резултатите от тях.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящите правила се приемат на основание чл. 13 от ЗЗЛПСПОИН.

§ 2. Настоящите правила влизат в сила от датата на утвърждаването им от управителя на НЗОК и отменят „Правила за вътрешно подаване на сигнали и защита на сигнализиращите лица за нарушения по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, в Национална здравноосигурителна каса“ №РД-16-23/03.05.2023 г.

§ 3. За неуредени в настоящите правила въпроси се прилагат разпоредбите на ЗЗЛПСПОИН, на приложимото българско законодателство, както и актовете, приети с решение на КЗЛД и оповестени в специалния раздел на официалната страница на КЗЛД.

§ 4. Информация относно условията и реда за подаване на сигнали чрез канала за вътрешно подаване на сигнали в НЗОК се публикува на официалната страница: www.nhif.bg, в раздел „За НЗОК“ и се поставят на видно място в работните помещения на деловодството на ЦУ на НЗОК/РЗОК и техни подразделения.

§ 5. Настоящите правила се изпращат до всички служители в ЦУ на НЗОК/РЗОК по служебна електронна поща.

§ 6. Новоназначените служители в ЦУ на НЗОК/РЗОК се запознават с настоящите правила срещу подпис от съответното звено по управление на човешките ресурси, което е част от първоначалното обучение на тези служители.

§ 7. Контролът по спазването на настоящите правила се осъществява от управителя на НЗОК, в качеството му на задължен субект по чл. 12, ал. 1 от ЗЗЛПСПОИН.

Приложения:

1. Приложение № 1 – Декларация за липса на конфликт на интереси;
2. Приложение № 2 – Декларация за поверителност.

**ДЕКЛАРАЦИЯ
ЗА
ЛИПСА НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ***

Долуподписаният/та
на длъжност:
в административно звено:
на основание чл. 14, ал. 4 от ЗЗЛПСПОИН, в качеството ми на служител, отговарящ за разглеждането на сигнали, определен със Заповед №/.....г. на управителя на НЗОК, във връзка с вътрешно подаден сигнал съгласно ЗЗЛПСПОИН, регистриран с №/ в регистъра на сигналите на НЗОК, с УИН

ДЕКЛАРИРАМ, че:

1. Не съм в конфликт на интереси за разглеждането на сигнал с УИН
2. Нямам интереси, родствени връзки или други взаимоотношения или наличие на други обстоятелства, които може да повлияят върху безпристрастното и обективното изпълнение на правомощията и задълженията ми във връзка с разглеждането на сигнал, регистриран с УИН
3. В случай, че в хода на проверката по сигнала, възникнат факти и обстоятелства, които ме поставят в конфликт на интереси и/или при наличие на потенциална възможност да възникне конфликт на интереси, се задължавам незабавно да прекратя дейността си по разглеждането на сигнала и да уведомя управителя на НЗОК.

Дата.....

Подпис:.....

***Закон за противодействие на корупцията**

Чл. 70. Конфликт на интереси възниква, когато лице, заемашо висша публична длъжност, има частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на правомощията или задълженията му по служба.

Чл. 71. Частен е всеки интерес, който води до облага от материален или нематериален характер за лице, заемашо висша публична длъжност, или за свързани с него лица, включително всяко поето задължение.

Чл. 72. Облага е всеки доход в пари, парични средства или в имущество, включително придобиване на дялове или акции, както и предоставяне, прехвърляне или отказ от права, получаване на стоки или услуги безплатно или на цени, по-ниски от пазарните, получаване на привилегия или почести, помощ, глас в полза на избор, подкрепа или влияние, предимство, получаване на или обещание за работа, длъжност, дар, награда или обещание за избягване на загуба, отговорност, санкция или друго неблагоприятно събитие.

§ 1, т. 9 от Допълнителните разпоредби: "Свързани лица" са:

а) съпрузите или лицата, които се намират във фактическо съжителство на съпругески начала, роднините по права линия, по съребрена линия - до четвърта степен включително, и по сватовство - до втора степен включително; за целите на производството по установяване на незаконно придобитото имущество за свързано лице се счита и бивш съпруг, бракът с когото е прекратен до 5 години преди началото на проверката на Комисията;

б) физически и юридически лица, с които лицето, заемашо публична длъжност, се намира в икономически или политически зависимости, които пораждат основателни съмнения в неговата безпристрастност и обективност.

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ПОВЕРИТЕЛНОСТ

Долуподписаният/та на
длъжност: в
административно звено:на НЗОК,
във връзка с получен в НЗОК сигнал съгласно ЗЗЛПСПОИН, с рег. №
...../..... от

ДЕКЛАРИРАМ, че:

1. **Запознат/а съм** с конфиденциалния характер на информацията в сигнала, както и със задължението за поверителност на информацията, което имам съгласно Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН) и Вътрешните правила за подаване и разглеждане на сигнали за нарушения по ЗЗЛПСПОИН, утвърдени от управителя на НЗОК.

2. **Задължавам се** да не използвам и да не разкривам всякаква информация, свързана със сигнала, чрез която пряко или косвено би могла да се установи самоличността на сигнализиращото и/или на засегнатото лице, както и да се създаде предположение за тяхната самоличност.

3. **Задължавам се** да не използвам и да не разкривам информация от сигнала, която включва търговски тайни, за цели, които не са свързани с изпълнение на служебните ми задължения.

Дата.....

Подпис:.....